

Mig segle de les Jornades Catalanes de la Dona, nascudes “en la clandestinitat”

La periodista i catedràtica tortosina Amparo Moreno va ser una de les organitzadores d'un esdeveniment històric que, poc després de la mort de Franco, va impulsar a Catalunya la reivindicació feminista i en va fixar els fonaments

Terres de l'Ebre David Benito

El maig de 1976, quan feia sis mesos de la mort del dictador Francisco Franco, se van celebrar a Barcelona les primeres Jornades Catalanes de la Dona. El Paraninfo de la Universitat de Barcelona va acollir més de 4.000 dones procedents de col·lectius diversos i d'ideologies polítiques que abastaven des de la democràcia cristiana i els partits nacionalistes fins a formacions com el PSUC.

Precisament, aquell moment històric se reivindica en el **Manifest Institucional del 8 de Març**, avalat per la Generalitat, les quatre diputacions, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis. El text vol incidir que la memòria històrica d'aquells dies ha de servir per a recordar que els drets de les dones mai han estat garantits de manera definitiva. Així, el manifest alerta que les onades d'extrema dreta són una ofensiva que “qüestiona els consensos bàsics” en matèria d'igualtat.

Tot i que les jornades se van celebrar a la capital catalana, també hi van participar dones vinculades a les Terres de l'Ebre.

AMPARO MORENO, UNA DE LES ORGANITZADORES

Amparo Moreno Sardà, periodista, expresidenta del Col·legi de Periodistes a les Terres de l'Ebre i catedràtica emèrita del Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, va patir discriminació masclista des dels inicis de la seua trajectòria. A començaments dels anys setanta, amb Franco encara viu, ja va constatar que hi havia determinats temes que no podia abordar, així com vèts i prohibicions pel simple fet de ser dona. Aquella situació la va portar a prendre consciència feminista, i les mateixes limitacions del sistema la van esperonar a escriure encara més sobre els assumptes sotmesos a censura.

Una mostra d'esta repressió es va produir el 1973, quan hauria sigut

Dos moments de les primeres Jornades Catalanes de la Dona a la UB, l'any 1976. / FILS FEMINISTES / PILAR AYMERICH

acomiadada d'*El Correo Catalán* a causa de les seues crítiques constants al règim franquista. La periodista va presentar una demanda a la Magistratura de Treball, i el diari va haver d'indemnitzar-la.

El 1975, l'ONU va declarar l'Any Internacional de la Dona. Va ser aleshores quan el Departament de la Dona de l'Associació d'Amics de l'ONU va començar a organitzar les primeres Jornades Catalanes de la Dona.

La llista d'organitzadores era extensa: Carme Alcalde, Anna Balletbò, Mireia Bofill, Dolors Calvet, Rosa Girisó de Sala-Ponsatí, Anna Mercadé, Magda Oranich, Ana María Vela i Amparo Moreno Sardà, entre d'altres. “La preparació es va fer en la clandestinitat”, transmet Moreno al SETMANARI L'EBRE.

Però no només l'organització va ser clandestina; les mateixes jornades, celebrades el maig de 1976, se

van desenvolupar sota la vigilància policial. “Franco havia mort, però la dictadura encara era ben present”, assegura Moreno, que afegix: “En qualsevol moment podien trucar a la policia; molta gent havia patit tortures a Via Laietana, i moltes altres teníem fitxa en aquell edifici: sabien perfectament qui érem.”

Un any més tard, Amparo Moreno va publicar *Mujeres en lucha*. El moviment feminista en España, a

Anagrama. És un llibre que explica com aquelles jornades de la dona van ser un punt d'inflexió, on se van començar a prendre seriosament les reivindicacions feministes, tot i que estes venien de molt més lluny.

LA CONTRIBUCIÓ CULTURAL DE MARI CHORDÀ

Mari Chordà també va ser una activista “imprescindible” en el desenvolupament de les primeres Jornades de la Dona, segons reconeix la mateixa Amparo Moreno. L'artista i pintora ampontina va formar part de la comissió de cultura en l'organització d'aquelles jornades. De fet, Chordà i altres companyes van escriure una sèrie de versos i textos que no van signar, perquè tocaven temes que afectaven a totes les dones, i el mateix relat podia vindre de qualsevol d'elles.

El Manifest Institucional del 8M recorda que els consensos bàsics en igualtat estan en perill

L'any posterior a les jornades, Amparo Moreno va escriure ‘Mujeres en lucha’

En una entrevista emesa pel portal Fils Feministes, Chordà va assegurar que aquells dies “la Universitat va ser una sala d'afecte, de relació, de conèixer-nos entre nosaltres, perquè teníem molt poca relació entre grups”. De fet, este esdeveniment va alimentar la Llibreria de les Dones, que es va inaugurar a Barcelona l'any 1977.

Les Jornades van acabar amb conclusions i reivindicacions clares: fonaments bàsics com el dret a un lloc de treball sense discriminació; l'amnistia general de totes les dones o la supressió de la Llei de perillositat, que perseguia conductes com l'avortament o l'adulteri.